

má starat o domácnost) a jejich takové rozuzlení, že se jak výstavbou příběhu, tak vedlejšími strategiemi (komickými zápletkami) nakonec stvrdí dominantní normy (tedy že žena patří do světa domácnosti, muž vnějšmu světu). Zde se ukazuje, že televizní seriály sehrávaly v dané době výrazně konzervativní roli (anebo o ní usilovaly). Zde by se do budoucna otvírala otázka ambivalentní recepce těchto obrazů v každodenním životě obyčejných Američanů.

Méně vypjatě vyznívají výsledky analýzy sledovaných kategorií na filmovém plátně: vzhledem k odlišnosti žánru i jeho dostupnosti kritičtějším autorům zde byly obrazy žen, domácnosti, hospodaření, okruhu přátel atd. méně sevřené dobovými konzervativními vzorci. Film tak asi lépe a rychleji reagoval na rozklad těchto vzorců (a erozi jejich legitimacy) ve společnosti koncem 50. let, kdy se v americké veřejnosti o slovo opět přihlásily emancipační vzorce výkladu. Autorka se zde nicméně musela zastavit, neboť (znovu)etablování emancipačních vzorců a výkladů by vyžadovalo samostatné zkoumání.

Pokud bych měl k obhajobě navrhnout výkladovou otázku, která by nejvíce zhodnotila výsledky zkoumání, týkala by se jistého „zpoždování“ v erozi konzervativních vzorců výkladu na televizních obrazovkách. Čím to mohlo být nejvíce podmíněno? Hrál zde primární roli „mládí“ žánru televizních seriálů? Anebo spíše finanční zájmy? Anebo jistá uzavřenost okruhů jejich tvůrců?

Celkově musím diplomovou práci hodnotit jako velmi zdařilou: autorka se nejen nezalekla specifčnosti audiovizuálních pramenů a práce s nimi, ale zasadila svou analýzu velmi citlivě do politického a hospodářského kontextu doby. Práci rád doporučuji k obhajobě.

18. 1. 2010

PhDr. Michal P u l l m a n n , PhD.

Oponentský posudek diplomové práce **Laury Bobůrkové: Křesťanský motiv s abstrahující tendencí v sakrálním prostoru po roce 1945.** Praha 2009

Laura Bobůrková si vybrala téma obtížné a zvláště u nás prakticky nezpracované. V úvodu se soustředila na obecnější úvahu o vztahu umění a teologie s důrazem na vnímání „náboženského umění“ (nebo Goetheovského *Kunst-Religion*, umění jako svého druhu náboženství)¹, a to zejména ve druhé půli 20. století od II. Vatikánského koncilu. Aby demonstrovala „křesťanský motiv s abstrahující tendencí“, jak se projevil od 60. let 20. století až do konce 20. století, vybrala si pět typologických příkladů: Mikuláše Medka, Ludvíka Kolka, Jaroslava Šerých, Milivoje Husáka a Petra Veselého. Každého autora sleduje individuálně ve snaze postihnout jistou specifiku přístupu těchto umělců, pokud ztvárňují křesťanské motivy a vstupují do sakrálního prostoru. Zmiňuje i další tvůrce: Radka Brože, Jiřího Sozanského, Adrienu Šimotovou, a to spíše jako paralelu některých výtvarných postupů a technik.

Bobůrková si správně všimla, že otázka kvality výzdoby sakrálního architektury pokulhává za vlastní architekturou. Problém spočívá v zobrazování potenciálně něčeho velmi obtížně zobrazitelného. V samotném základu křesťanství je Bůh chápán jako cosi neviditelné. Výhoda moderního umění spočívá v možnosti oprostit se od figurativního zobrazení Boha, zobrazit symbol, píše diplomantka. Moderní umění, zabývající se křesťanským motivem a směřující do sakrálního prostoru, tak velmi často pracuje se znaky a rozředuje reálný svět do transcendentální a abstrahované férie. Autorka zdařile pojednala „křesťanskou“ technologii malby Mikuláše Medka (otisky,² vrypování, zraňování povrchu obrazu) a ukázala na možný vliv myšlenek Romano Guardiniho na malíře. V případě Ludvíka Kolka píše o „abstrahující figuře“ (35), o vlivu Otakara Březiny a zvláště o spirituálním významu světla. Kolkovy figury jsou skutečně transcendentální, jsou to figury z jiného světa, éterické, vertikální, chtělo by s napsat „gotické“. Nebo spíše figury jako v byzantských ikonách, V případě Jaroslav Šerých autorka píše o „lyrické expresi“ (49). Milivoj Husák po hyperrealismu začal využívat k vyjádření křesťanských motivů abstrakci. Bobůrková jej vidí oprávněně jako eklektika. Jeho stylizace figur v duchu „spirituálního realismu“ a la Jan Zrzavý se projevuje ve *Via Lucis* (1997) v

¹ Není Rothko Chapel s takovým příkladem?

² S otisky pracoval i Radek Brož, jak uvádí autorka (67).